

1. ☒ Ούλοφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1, Ζωγράφου,
☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13, Χολαργός,
☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

Εν Δυνάμει
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΕΤΟΥΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΟΝΟΜΑ: _____ Βαθμός %
ΗΜ/ΝΙΑ: _____, / 3 / 2022 ΤΜΗΜΑ: _____ ☺

Α΄ Ομάδα

A.1. Να αντιστοιχήσετε τα ονόματα της Στήλης Α΄ με τα κόμματα/γεγονότα της Στήλης Β΄. Δύο στοιχεία της στήλης Α΄ περισεύουν. /10 μονάδες

ΣΤΗΛΗ Α΄

Αλ. Κουμουνδούρος
Κ. Μαυρομιχάλης
Αλ. Παπαναστασίου
Π. Τσαλδάρης
Κ. Κωνσταντινίδης
Κ. Θεοτόκης
Μητροπολίτης Χρύσανθος

ΣΤΗΛΗ Β΄

Λαϊκό Κόμμα (αριστερό)
Πρωτεργάτης του Ποντιακού Αγώνα στην Ευρώπη
Αντιπολιτευτικοί Όμιλοι
Εθνικό Κόμμα (αντιβενιζελικό)
Πρωτεργάτης του Ποντιακού Αγώνα στον Πόντο

A.2. Να καταγράψετε: /15 μονάδες

- α.** τους **λόγους** που, σύμφωνα με τον Π. Ενεπεκίδη, η φύση και η μέθοδος των συστηματικών διώξεων των Ελλήνων του Πόντου έχει δύο βασικές **διαφορές** από τη γενοκτονία των Εβραίων. (9 μον.)
- β.** το περιεχόμενο του όρου **“Ομάδα Ιαπώνων”**. (6 μον.)

B.1. Να αναφέρετε:

- α)** τους **τρόπους** με τους οποίους ο Δημήτριος **Βούλγαρης** υπονόμει τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς κατά την περίοδο μετά την έξωση του Όθωνα, (7 μον.)
- β)** τους **λόγους** για τους οποίους οι ηγεσίες των κομμάτων παρουσίαζαν μεγάλη διάθεση για **καταστρατήγηση** του συντάγματος και **ενίσχυση των μηχανισμών καταστολής** μετά την Μικρασιατική καταστροφή. (6 μον.)

/13 μονάδες

B.2. Να εξηγήσετε συγκεκριμένα τον τρόπο με τον οποίο το **Φροντιστήριο της Τραπεζούντας** και το **ελληνικό τυπογραφείο** της, συνέβαλλαν στην ανάδειξη της πόλης ως σπουδαίου πνευματικού κέντρου του Πόντου. /12 μονάδες

Β' Ομάδα

Γ.1. Σύμφωνα με το σχολικό σας βιβλίο, η πολιτική που εφάρμοσαν οι νεοτουρκικές κυβερνήσεις «οδήγησε τους Ποντίους, κυρίως της Διασποράς, στη μεγάλη απόφαση να αγωνιστούν για τη δημιουργία μιας αυτόνομης Ποντιακής Δημοκρατίας».

Στηριγμένοι στις γνώσεις σας και τα παρακάτω κείμενα να αναφερθείτε αρχικά στη σχετική με την παραπάνω προσπάθεια δράση του **Κ. Κωνσταντινίδη** από τη Μασσαλία (12 μονάδες) και, έπειτα, να δικαιολογήσετε την απόφαση του Πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου να μη περιληφθεί ο Πόντος στο **φάκελο των ελληνικών διεκδικήσεων**, κατά το Συνέδριο Ειρήνης των Παρισίων το 1918. (13 μονάδες)

(/25 μονάδες)

Κείμενο Α'

Από το Α' Παμποντιακό Συνέδριο που έγινε στη Μασσαλία στις 22 Ιανουαρίου 1918, εστάλη στον επίτροπο (υπουργό) Εξωτερικών της Σοβιετικής Ένωσης Λέοντα Τρότσκι το ακόλουθο τηλεγράφημα το οποίο υπέγραψε ο Κωνσταντινίδης:

«Συνέδριον, συγκληθέν εν Μασσαλία, πολιτών καταγομένων εκ Πόντου, [...] σας παρακαλεί να συμφωνήσετε, αυτή η χώρα να αναλάβει τας τύχας της, ώστε μετά την αποχώρησιν των Ρωσικών στρατευμάτων να μην ξαναπέσει εις την Τουρκικήν κυριαρχίαν. Επιθυμία μας είναι να δημιουργήσωμεν ανεξάρτητον Δημοκρατίαν, απο τα Ρωσικά σύνορα έως πέρα στην Σινώπην, και παρακαλούμε να επεμβήτε δυναμικά εις αυτό το θέμα. Ελπίζοντες εις την αποτελεσματικήν σας υποστήριξιν, σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων.

Δια το συνέδριον, ο Πρόεδρος Κωνσταντίνος Γ.Κωνσταντινίδης.»

Πηγή: *Εγκυκλοπαίδεια Ποντιακού Ελληνισμού, Μαλλιάρης- Παιδεία.*

Κείμενο Β'

«Γνωρίζω ότι οι Πόντιοι δεν αποδέχονται την εν υπομνήματί μου προς συνδιάσκεψιν υπόδειξιν όπως βιλαέτιον Τραπεζούντος περιληφθή Αρμενικόν Κράτος. Και [...] δεν νομίζω έχω δικαίωμα επιβάλω αυτοίς λύσιν, ην αποστέργουσιν. Αλλά παρακαλώ εξηγήσατε αντιπροσώποις αυτών ποία σκέψεις με ήγαγον εις διατύπωσιν υπομνήματός μου. Αξίωσιν όπως ιδρυθεί ίδιον κράτος Πόντου δεν νομίζω έχει ελπίδας επιτυχίας [...] Τοσούτω μάλλον καθόσον οι διατυπώσαντες αξίωσιν αυτήν υπεστήριξαν ύπαρξιν δύο εκατομμυρίων Ελλήνων εις Πόντον, ήτις υπερβολική, διέθεσεν κακώς Συνδιάσκεψιν. Δύο λύσεις επομένως υπολείπονται πρακτικώς · παραμονή εις τουρκικόν κράτος ή υπαγωγή εις αρμενικόν. Το πρώτον δύναται θεωρηθεί ανταποκρινόμενον εις μεγαλοπράγματα πολιτικήν, αλλά έχει κίνδυνον διάσφάλειαν Ελλήνων Πόντου, διότι υπολειφθησόμενον τουρκικόν κράτος ενδέχεται ακολουθήσει πολιτικήν εκτουρκισμού. Διά τούτο κρίνω συμφερότερον διά Έλληνας Πόντου περιληφθώσι εις αρμενικό κράτος [...]. Ελληνισμός εν αυτώ θα εύρη ευκαιρίαν αναπτύξεως και προόδου.»

Τηλεγράφημα Ε. Βενιζέλου από το Παρίσι στην Εθνοσυνέλευση των Ποντίων στο Βατούμ

Δ.1. Με βάση τα παρακάτω κείμενα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να αναφερθείτε:

α) στην **κατάσταση** που επικράτησε μεταξύ των επαναστατημένων Ελλήνων αναφορικά με το ζήτημα της διαχείρισης της εξουσίας **κατά τους πρώτους μήνες της Επανάστασης** και να την αιτιολογήσετε (μονάδες 10)

- β) στην εξέλιξη των σχέσεων ανάμεσα στις παρατάξεις που συγκροτήθηκαν κατά τη διάρκεια της **Β' Εθνοσυνέλευσης του Άστρους (1823)** (μονάδες 7) και
 γ) στις **επιπτώσεις** που προέκυψαν από την επικράτηση του πνεύματος **διχασμού** μεταξύ των επαναστατημένων Ελλήνων το αμέσως επόμενο διάστημα (μονάδες 8)

(/25 μονάδες)

ΚΕΙΜΕΝΟ Α'

Παρουσιασθείς (σημ.: ο Δ. Υψηλάντης) εις Ύδραν (σημ.: το καλοκαίρι του 1821) ως πληρεξούσιος του Γενικού επιτρόπου της Αρχής, υποδέχεται και αναγνωρίζεται υπό των προκρίτων [...] εκείθεν μεταβαίνει εις Άστρος [...], όπου, αφ' ου τον υπεδέχθησαν τα μέλη της Γερουσίας και πολλοί των προκρίτων της Πελοποννήσου και της Στερεάς Ελλάδος και των Νήσων, και των οπλαρχηγών και στρατιωτών, μετέβησαν όλοι εις το εν Βερβένοις στρατόπεδον να συμβουλευθώσι περί των πραγμάτων. [...] Τότε οι ολιγαρχικοί, [...] τον δίδουσι να εννοήση ότι δεν τον αναγνωρίζουσιν ως τοιούτον οποίος επαρουσιάσθη, και δεν τον παραχωρούσι την εξουσίαν, την οποίαν εν ονόματι της Αρχής της εταιρείας αντιποιείται. Αυτοί ζητούσι να επικυρώση την Γερουσίαν των, να διευθύνη δε τα πράγματα, και να κινή τα στρατεύματα, παρά των συγγενών και των οικείων των διοικούμενα, κατά τας αποφάσεις της Γερουσίας, ήτις έμελλε να ήναι το συμβούλιόν του [...] Ο δε Υψηλάντης [...], εννοεί να ήναι υπέρτατος άρχων και να διευθύνη τα τε πολιτικά και τα πολεμικά κατά τινάς όρους· να ήναι δε ο πληρεξούσιος αρχιστράτηγος της Ελλάδος και τα στρατεύματα να εξαρτώνται και να διευθύνωνται απολύτως από αυτόν· θέλει και να διορισθή αντί της Γερουσίας ειδός τι συμβουλίου, να χρησιμεύση ως φροντιστήριο, δια να προμηθεύη τ' αναγκαία δια τον πόλεμον.

Ν. Σπηλιάδη, «Απομνημονεύματα (Α' 203-213)», Θέματα Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας από τις Πηγές, Γ' Λυκείου, Αθήνα 1998, σελ. 92-93

ΚΕΙΜΕΝΟ Β'

Οι κατατρεγμένοι όμως από τους Τούρκους κλέφτες και οι άλλοι στρατιωτικοί αποκτούν σιγά σιγά δύναμη, γιατί αυτοί γίνονται οι φυσικοί αρχηγοί του επαναστατημένου λαού. Έτσι έρχονται αντιμέτωποι των κοτζαμπάσηδων, των πολιτικών, όπως ονομάζονται τώρα, οι οποίοι δεν είναι καθόλου πρόθυμοι να υποχωρήσουν και να τους παραχωρήσουν τη δύναμη και τη επιρροή στις λαϊκές μάζες την οποία ασκούσαν αιώνες τώρα. [...] Η πρώτη περίοδος του εμφυλίου ξεκινά σαν σύγκρουση του στρατιωτικού κόμματος της «μαχαιοκρατίας», που αντιπροσωπεύεται κυρίως από τον Κολοκοτρώνη, με το κόμμα των πολιτικών, «των καλαμαράδων», [...], και λήγει κατά τα μέσα του 1824 με την επικράτηση των πολιτικών, κυρίως των δυνατών προκρίτων της Αχαΐας Ανδρέα Ζαΐμη και Ανδρέα Λόντου που επηρεάζουν την κυβέρνηση Λ. Κουντουριώτη.

Α. Βακαλόπουλος, Νέα ελληνική ιστορία 1204-1985, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2005, σελ. 185- 186

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ'

Μετά τον Μαΐο του 1824, διάφοροι Πελοποννήσιοι ηγέτες άρχισαν να καλούν σε ανταρσία. Την ίδια στιγμή οι αντίπαλοί τους, με επικεφαλής τους αδερφούς Κουντουριώτη και τον Ιωάννη Κωλέττη, προσπαθούσαν να εντάξουν στο στρατόπεδό τους Στερεοελλαδίτες οπλαρχηγούς με επιστολές σαν την παρακάτω (πιθανόν συντάχθηκε από τον Ι. Κωλέττη). Οι Μοραΐτες ελύσσαξαν από τα πολλά πλούτη, τα οποία ήρπασαν από τους Τούρκους, [...] και προσπαθούν ν' αντικαταστήσουν [...] τους μπέηδες και τους αγάδες. Και σεις τρέχετε αυτού χωρίς ψωμί, χωρίς τσαρούχι, χωρίς φορέματα, με μίαν παλαιοκάπαν, καταβασανίζεσθε. Τι λοιπόν περιμένετε; Άλλην αρμωδιοτέραν και ευτυχεστέραν διά σας περίστασιν δεν θέλει εύρετε ποτέ, δια να πλουτίσετε μεγάλοι και μικροί. Τώρα άνοιξαν διά σας δύο πηγαί πλούτου, οι λίρες του δανείου και τα πλούσια λάφυρα του Μωρέως.

Δ. Κόκκινος, Η Ελληνική Επανάσταση, εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 1959- 1960, τομ. 4, σελ. 509.

(Καλή) Επιτυχία ☺ σε όλους !!!